

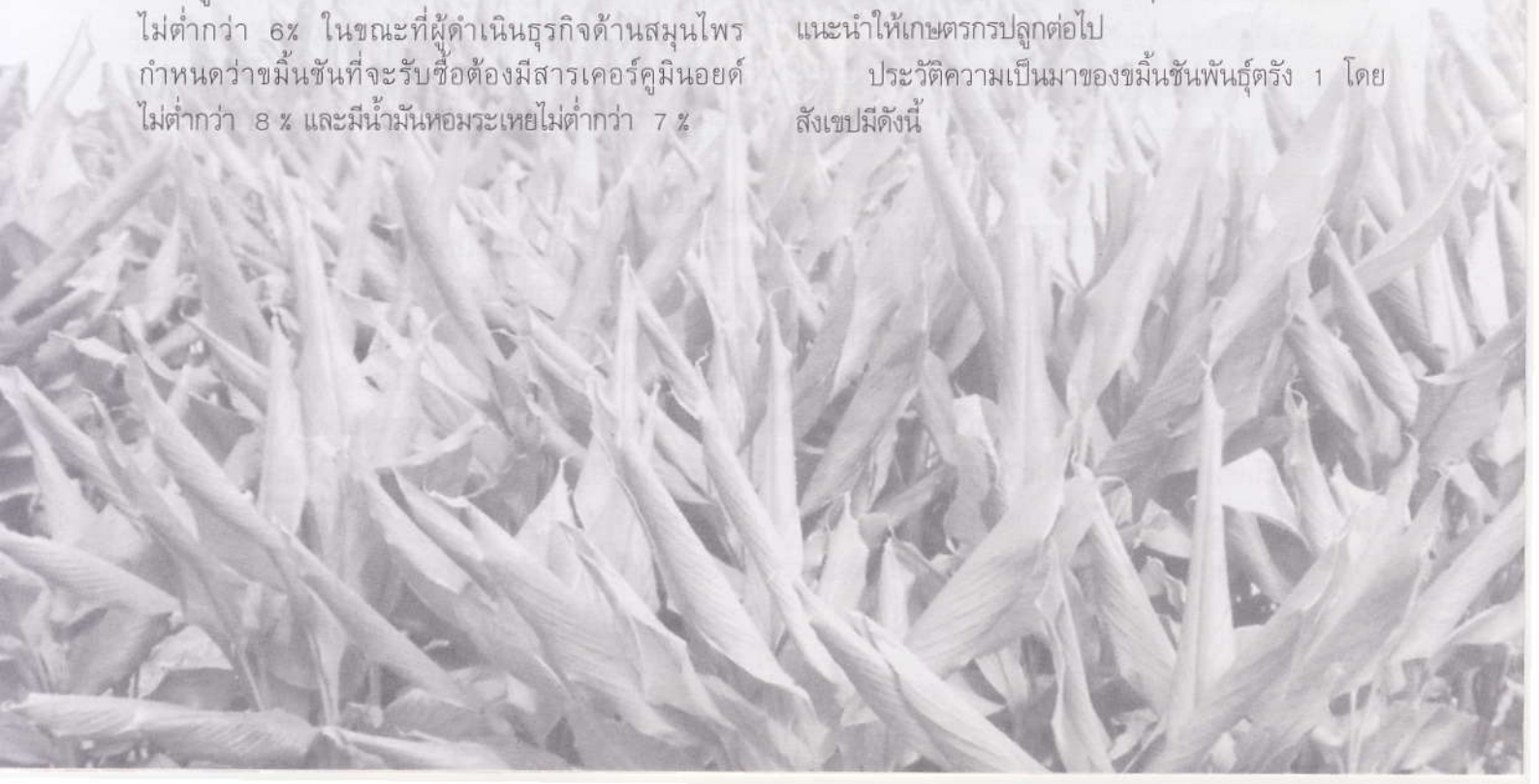
“ขมิ้นชัน” พันธุ์ตรัง 1

“ขมิ้นชัน” เป็นพืชตระกูลขิงข่าที่อยู่คู่ครัวคนไทยมาแต่โบราณ พบทั่วไปในแถบเอเชีย นำมาใช้ประโยชน์ในหลายด้าน เช่น ใช้ประกอบอาหาร เป็นสมุนไพรป้องกันรักษาโรค (ในหัวขมิ้นชันมีสารต้านมะเร็งและเนื้องอก) รักษาพิษแมลงสัตว์กัดต่อย ใช้ทำเครื่องสำอาง เป็นต้น จัดเป็นพืชที่มีศักยภาพทางการตลาดทั้งการบริโภคในประเทศ และเพื่อการส่งออก ประเทศอินเดียเป็นผู้ผลิตขมิ้นชันรายใหญ่ของโลก รองลงมาได้แก่ บังคลาเทศ จาไมกา ศรีลังกา ใต้หวัน จีน พม่า อินโดนีเซีย เปรู และไฮติ

สารออกฤทธิ์สำคัญในขมิ้นชัน คือ เคอร์คูมินอยด์ และน้ำมันหอมระเหย ในการซื้อขายขมิ้นชันเพื่อนำมาใช้ทำยารักษาโรคหรือเครื่องสำอางกำหนดไว้ว่าต้องมีปริมาณสารทั้ง 2 ชนิดไม่ต่ำกว่ามาตรฐานที่กำหนด โดยตำรายาสมุนไพรไทยระบุให้ผงขมิ้นชันที่จะนำมาเป็นวัตถุดิบในการผลิตยาต้องมีสารสำคัญคือ เคอร์คูมินอยด์ ไม่ต่ำกว่า 5% และมีน้ำมันหอมระเหยไม่ต่ำกว่า 6% ในขณะที่ผู้ดำเนินธุรกิจด้านสมุนไพรกำหนดว่าขมิ้นชันที่จะรับซื้อต้องมีสารเคอร์คูมินอยด์ไม่ต่ำกว่า 8% และมีน้ำมันหอมระเหยไม่ต่ำกว่า 7%

ความที่ขมิ้นชันเป็นพืชพื้นบ้านและถูกนำมาใช้ในชีวิตประจำวันของคนไทยจนเป็นเรื่องปกติธรรมดาเลย ทำให้หลายคนมองผ่านขมิ้นชันไป ความก้าวหน้าทางด้านปรับปรุงพันธุ์ของพืชชนิดนี้จึงไม่ค่อยมีหรือถึงจะมีก็น้อย จากการศึกษาวิจัยของนักวิจัยหลาย ๆ ท่านพบว่าภาคใต้ของประเทศไทยเป็นแหล่งของขมิ้นชันที่ดีที่สุดในโลก ทั้งนี้เพราะขมิ้นชันทางภาคใต้ มีสารสำคัญ คือ เคอร์คูมินอยด์และน้ำมันหอมระเหยสูงกว่าขมิ้นชันจากแหล่งอื่น ๆ จุดเด่นดังกล่าวเป็นแรงจูงใจ ให้คุณอาภรณ์ เจียมสายใจ และคณะ สังกัดศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ 8 มีความสนใจในพืชนี้ จึงได้ใช้เวลาตั้งแต่ปี 2541-2548 ทำการรวบรวมและคัดเลือกจนได้สายพันธุ์ขมิ้นชันที่มีคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ มีสารสำคัญสูงกว่ามาตรฐานการซื้อขายในปัจจุบัน และในปี 2550 ได้นำเสนอขมิ้นชันพันธุ์ตรัง 1 ให้กรมวิชาการเกษตรพิจารณาเป็นพันธุ์แนะนำ เพื่อส่งเสริมแนะนำให้เกษตรกรปลูกต่อไป

ประวัติความเป็นมาของขมิ้นชันพันธุ์ตรัง 1 โดยสังเขปมีดังนี้

ปี 2541-2542 นักวิชาการเกษตรจากศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง ได้นำหัวพันธุ์ขมิ้นชันจากศูนย์วิจัยพืชสวนชุมพรจำนวน 6 สายต้น ซึ่งผ่านการคัดเลือกว่าเป็นสายพันธุ์ดีมาแล้วระดับหนึ่งนำมาปลูกไว้ในแปลงทดลองของศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง คือ สายต้น ที่1 ที่2 ที่3 ที่5 ที่6 และ ที่8

ปี 2543-2544 ได้รวบรวมเพิ่มเติมอีก 5 สายต้น คือ ที่11 ที่13 ที่14 ที่15 และ ที่17

ปี 2545-2547 ปลูกขมิ้นชันทั้ง 11 สายต้นลงในแปลงทดลอง ศึกษาและเปรียบเทียบการเจริญเติบโต การให้ผลผลิตและปริมาณสารสำคัญ

เกณฑ์การคัดเลือกในช่วงนี้ คือ ในหัวขมิ้นชันต้องมีสารสำคัญเคอร์คูมินอยด์สูงกว่า 5% มีน้ำมันหอมระเหยสูงกว่า 6% ให้ผลผลิตไม่ต่ำกว่า 1.25 ตัน/ไร่ สามารถคัดเลือกขมิ้นชันไว้ได้ 5 สายต้น คือ ที่1 (มีที่มา

จากอำเภอสวี จังหวัดชุมพร) ที่2 (มีที่มาจากอำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี) ที่11 (มีที่มาจากบ้านเขาตำหนอน ตำบลถ้ำทองกลาง อำเภอทับปุด จังหวัดพังงา) ที่13 (มีที่มาจากจังหวัดนครพนม) และที่14 (มีที่มาจากอำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง)

ปี 2547-2549 นำขมิ้นชันทั้ง 5 สายต้น ปลูกทดสอบในแปลงปลูกอีกครั้ง ใช้พันธุ์พื้นเมือง (ที่17) เป็นตัวเปรียบเทียบ

เกณฑ์การคัดเลือกในครั้งนี้นำขมิ้นชันกว่าครึ่งแรกคือ ในหัวขมิ้นชันจะต้องมีสารสำคัญเคอร์คูมินอยด์สูงกว่า 8% มีน้ำมันหอมระเหยสูงกว่า 7% ให้ผลผลิตไม่ต่ำกว่า 2 ตัน /ไร่ สามารถคัดเลือกขมิ้นชันที่ผ่านเกณฑ์ 2 สายต้น และเมื่อพิจารณาคุณสมบัติด้านอื่น ๆ ประกอบแล้ว จึงได้นำเสนอขมิ้นชันสายต้น ที่11 ในชื่อขมิ้นชันพันธุ์ตรัง 1 ให้กรมวิชาการเกษตรพิจารณาเป็นพันธุ์แนะนำ โดยขมิ้นชันพันธุ์นี้มีลักษณะเด่น คือ มีสารสำคัญเคอร์คูมินอยด์เฉลี่ย 10.62% (สูงกว่ามาตรฐานยาสมุนไพรไทย 112.4% และสูงกว่ามาตรฐานการ

ซื้อขาย 32.75%) มีน้ำมันหอมระเหยเฉลี่ย 7.99% (สูงกว่ามาตรฐานยาสมุนไพรไทย 33.17% และสูงกว่ามาตรฐานการ

ซื้อขาย 14.14%)

เนื้อในแห้งมีสีเหลืองส้ม ให้ผลผลิต

หัวสดในภาคใต้ประมาณ 2.23 ตัน

ต่อไร่ ขมิ้นชันพันธุ์ตรัง 1 ปลูก

ได้ทั่วไปในดินร่วนปนทราย

ที่มีการระบายน้ำดี อุณหภูมิ

เฉลี่ยประมาณ 27-33 องศา

เซลเซียส ความชื้นสัมพัทธ์เฉลี่ย 81% ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย 1,800-2,000 มิลลิเมตรต่อปี ปริมาณหัวพันธุ์ที่ใช้ประมาณ 200-300 กิโลกรัมต่อไร่ ระยะปลูก 35x50 เซนติเมตร ไม่ควรใช้หัวพันธุ์ที่มาจากแหล่งที่เป็นโรคโคนเน่า เกษตรกรที่สนใจติดต่อขอทราบรายละเอียดได้ที่ ศูนย์วิจัยพืชสวนตรัง อำเภอสิเกา จังหวัดตรัง โทรศัพท์ 075-211133

